

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36127
Nom	Introducció a la política econòmica
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1316 - Grau en Economia	Facultat d'Economia	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1316 - Grau en Economia	16 - Políticas Económicas Instrumentales y Sectoriales	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
TOBOSO LOPEZ, FERNANDO	110 - Economia Aplicada

RESUM

L'assignatura "**Introducció a la Política Econòmica**" està ubicada al segon curs del Grau d'Economia i constitueix la primera de les tres assignatures obligatòries dedicades a l'estudi de la política econòmica que vénen incloses en el grau d'Economia. Totes elles formant part de la matèria anomenada "Polítiques econòmiques instrumentals i sectorials", del mòdul d'Economia Aplicada.

Com s'indica al pla d'estudis aprovat, aquesta assignatura pretén crear el marc analític per a l'estudi de les actuacions públiques a l'economia amb especial atenció als processos d'elaboració i negociació de polítiques econòmiques, als aspectes de governança que caracteritzen eixes actuacions als diferents nivells de govern (supranacional, central i subcentral), així com als grans objectius a llarg termini de la política econòmica i els instruments utilitzats a uns o altres llocs. D'aquesta manera, es crearan els fonaments per a estudiar en **Política Econòmica I** els grans objectius a curt termini i les polítiques econòmiques conjunturals i, en **Política Econòmica II** les polítiques estructurals (sectorials i horitzontals).

En "**Introducció a la Política Econòmica**" s'analitzen, doncs, tant els aspectes més doctrinals de la disciplina i les perspectives d'anàlisi que cal utilitzar com tots els altres aspectes vinculats als processos d'elaboració i negociació de polítiques econòmiques anomenades abans. A més de prestar atenció als aspectes relacionats amb el disseny lògic d'un programa d'actuació i als principals agents polítics que participen directament en aquestes decisions col·lectives, la matèria permet abordar també l'estudi de la influència que altres grups econòmics, sindicats i organitzacions empresarials, grups de votants, personal de l'administració pública, etc. exerceixen, en major o menor grau, sobre les polítiques aprovades, la seva execució o la seva avaluació.

La metodologia dels anàlisis, reflexions i debats a tractar en l'assignatura conduïx a prestar una atenció especial tant als aspectes institucionals com als factors polítics i de negociació d'interessos enfrontats que emmarquen e influeixen a la presa de decisions col·lectives, particularment al àmbit públic. Tot açò exigeix un esforç addicional per part de l'estudiant.

En el mateix sentit és necessari ressaltar que aquests objectius formatius en relació amb les polítiques econòmiques representen un primer pas que els alumnes podran complementar i ampliar igualment en aquelles altres assignatures optatives posteriors més directament relacionades, i en particular amb les de "**Política econòmica de la Unió Europea**" (4 curs), "**Territori i polítiques de desenvolupament regional i local**" (4 curs), "**Desenvolupament econòmic i polítiques de cooperació al desenvolupament**" (4 curs), "**Competitivitat, innovació i polítiques de R + D**" (4 curs), o "**Economia social**" (4 curs), entre altres.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Sense requisits addicionals.

COMPETÈNCIES

1316 - Grau en Economia

- Capacitat de pensament crític.
- Compromís ètic i responsabilitat social en el treball, respectant el medi, els drets humans i promovent la igualtat entre homes i dones i la cultura de la pau.
- Capacitat per a la cerca i l'anàlisi d'informació.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en llengua nativa.
- Capacitat per a la presa de decisions aplicant els coneixements a la pràctica.
- Capacitat de treball en equip (incloent treball interdisciplinari).

- Capacitat d'aprenentatge autònom.
- Capacitat per manejar les tecnologies de la informació.
- Aplicar els principis de l'anàlisi econòmica (decisió racional) al diagnòstic i a la resolució de problemes.
- Comprendre i aplicar el mètode científic, consistent a formular hipòtesis, deduir resultats comprovables i confrontar-los amb l'evidència empírica i experimental.
- Ser capaç d'elaborar i defensar un informe econòmic.
- Capacitat per al disseny i la gestió de projectes econòmics.
- Comprendre els efectes sobre l'eficiència i l'equitat de les diferents estructures de mercat i la influència de les polítiques de regulació.
- Conèixer i comprendre les principals fallades de mercat: béns públics i externalitats, així com les seues solucions, tant privades com públiques, i la seua influència sobre el medi i els recursos naturals.
- Comprendre el funcionament de l'economia a nivell agregat i l'efecte que hi tenen les distintes polítiques econòmiques.
- Comprendre les possibles causes dels cicles econòmics i els efectes de les polítiques d'estabilització.
- Conèixer i comprendre les distintes polítiques econòmiques instrumentals, sectorials i estructurals, així com el seu procés d'elaboració.
- Comprendre les actuacions i les funcions del sector públic en l'economia i el desenvolupament detallat de les diferents polítiques d'ingressos públics i els programes de despesa pública.
- Conèixer les causes de la discriminació per gènere i per raça en els mercats laborals i en les organitzacions econòmiques i polítiques i les mesures econòmiques per a la seua eliminació.
- Conèixer les mesures econòmiques per a la disminució de la desigualtat en la distribució de la renda i per a la reducció de la pobresa.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Aquesta assignatura ha de contribuir a l'assoliment dels resultats de l'aprenentatge que el pla d'estudis aprovat atribueix de manera conjunta a les diverses assignatures que conformen la matèria "Polítiques econòmiques instrumentals i sectorials", les quals es reproduïxen a continuació. I de manera especial a aquells que fan referència als processos d'elaboració de polítiques econòmiques i als agents participants en uns o altres nivells de govern, bàsicament.

Llistat de resultats de l'aprenentatge per a la matèria "Polítiques econòmiques sectorials i sectorials":

1. Capacitat d'anàlisi i raonament per comprendre i interpretar les diverses actuacions econòmiques públiques que tenen lloc en els tres nivells de govern: internacional, central i subcentral.
2. Coneixement i maneig dels conceptes d'objectius, instruments, procés polític, avaluació de polítiques econòmiques, polítiques macroeconòmiques, sectorials i instrumentals, polítiques de la Unió Europea, política d'R + D, política regional i local, política de cooperació al desenvolupament, Economia Social i responsabilitat social de les empreses.

3. Saber interpretar el funcionament de l'Estat, valorar el paper del govern en la gestió de la política macroeconòmica i reconèixer els problemes d'implementació de les polítiques fiscal i monetària.
4. Capacitat de comprendre els reptes que afronta el projecte europeu i adquisició d'un posicionament raonat davant els mateixos.
5. Capacitat de comprendre la dinàmica econòmica, el canvi tecnològic i el paper de la política d'R + D.
6. Capacitat de comprendre els processos de desenvolupament territorialment localitzats i el paper de les polítiques públiques.
7. Capacitat de comprendre els processos de desenvolupament als països menys avançats i el paper de les polítiques de cooperació.
8. Capacitat de comprendre el compromís creixent de les empreses privades amb el desenvolupament social sostenible, en especial, del segment d'empreses i organitzacions d'economia social.

Així doncs, caldria explicitar amb un poc més de detall que entre els objectius formatius d'aquesta assignatura hi hauria l' aconseguir

- que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats per accedir, processar i interpretar la informació, estadístiques i informes sobre polítiques econòmiques aportades a través de diverses fonts electròniques.
- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin la seva capacitat de discernir els efectes sobre l'eficiència d'aquells relatius a l'equitat o distribució resultants de l'aplicació d'unes polítiques econòmiques o altres.
- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats per diferenciar les anàlisis sobre les polítiques econòmiques que elaboren uns o altres economistes segons la seva formació disciplinar o enfocament analític.
- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats d'argumentació per justificar el suport o oposició personal a l'adopció d'unes o altres polítiques econòmiques de les estudiades en l'assignatura.
- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats per dissecar els diferents elements que apareixen en els informes de formulació d'unes i altres tipus d'actuació polític-econòmica tractats en l'assignatura.
- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats per valorar les informacions diferenciades i / o contradictòries que sobre un mateix tema polític-econòmic s'aporten en els mitjans de comunicació massiva.
- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats per proposar possibles actuacions de política econòmica alternatives que beneficiïn a uns col·lectius més que a altres i a la inversa, especialment en relació amb les actuacions abordades en l'assignatura.
- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats per aportar arguments en contra d'una intervenció adoptant la posició d'un possible col·lectiu potencialment perjudicat per aquesta.
- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats per aportar arguments a favor d'una intervenció adoptant la posició d'un possible col·lectiu potencialment beneficiat per aquesta.
- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats per analitzar l'impacte de les actuacions de política econòmica que més influeixen sobre el creixement econòmic i la

redistribució de la renda.

- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats per detectar l'orientació ideològica o política dels informes publicats per uns i altres centres o organismes de creació d'opinió pública i persuasió ara anomenats "tancs de pensament" (Think Tanks) .
- L'aconseguir que, de manera introductòria, els alumnes millorin les seves capacitats d'anàlisi, síntesi i valoració crítica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Economia, mercats i polítiques econòmiques.

- 1.- Economia y mercats.
- 2.- Les errades dels mercats i el paper dels poders públics.
- 3.- Concepte i tipologia de polítiques econòmiques.
- 4.- Magnitud de les intervencions de política econòmica.

2. Estructura i etapes en les intervencions de política econòmica.

- 1.- L'esquema fins-mitjans: objectius i instruments en el disseny de polítiques econòmiques.
- 2.- Les limitacions de l'esquema fins-mitjans.
- 3.- La definició dels problemes socials i la configuració de l'agenda política.
- 4.- L'execució i avaluació de polítiques econòmiques.

3. Institucions i condicionants en la formació de polítiques econòmiques.

- 1 .- Institucions formals i informals i decisions de política econòmica.
- 2 .- Democràcia, regles electorals i competència política.
- 3 .- Les restriccions internes i externes en la formació de polítiques econòmiques.
- 4 .- Institucions, polítiques econòmiques i aspectes de governança.

4. Els agents polítics i la formació de polítiques econòmiques.

- 1 .- Electors, partits polítics i ofertes de programes.
- 2 .- Parlaments, coalicions parlamentàries i reformes institucionals.
- 3 .- El paper dels governs o executius i el cicle polític-econòmic.
- 4 .- Assessors, militants i simpatitzants: informació i persuasió política.

5. Polítiques econòmiques i agents econòmics i socials.

- 1.- La lògica de l'acció col·lectiva i la participació política.
- 2.- Els grups d'interès i els mecanismes de pressió política.
- 3.- Burocràcia i polítiques econòmiques.
- 4.- Els riscos de la corrupció i els límits de la intervenció político-econòmica.

6. Nivells de govern i coordinació de polítiques econòmiques.

- 1.- Descentralització territorial, integració supranacional i política econòmica.
- 2.- El repartiment efectiu de les polítiques econòmiques entre nivells i les seves repercussions.
- 3.- Finançament i polítiques econòmiques dels governs subcentrals.
- 4.- Governança i coordinació de polítiques econòmiques a nivell nacional i supranacional.

7. Creixement, desenvolupament i polítiques econòmiques.

- 1.- Creixement econòmic versus desenvolupament: qualitat de vida i límits ambientals.
- 2.- Els auges, les crisis i les bombolles del capitalisme.
- 3.- Polítiques de creixement, globalització i deslocalització.
- 4.- Desenvolupament sostenible i polítiques mediambientals.

8. Redistribució de la renda i la riquesa i polítiques econòmiques.

- 1.- Els principis de justícia i la justificació de les polítiques redistributives.
- 2.- Origen i evolució de l'estat del benestar.
- 3.- Indicadors sobre desigualtat i pobresa.
- 4.- Principals actuacions de política econòmica amb impacte redistributiu.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Elaboració de treballs en grup	6,00	0
Elaboració de treballs individuals	6,00	0
Estudi i treball autònom	6,00	0
Lectures de material complementari	12,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	22,00	0
Preparació de classes de teoria	8,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	30,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura de 'Introducció a la Política Econòmica' consta d'una part teòrica i una altra pràctica.

Classes teòriques:

Es fonamentaran en l'explicació del professor sobre els principals conceptes, idees i anàlisi a considerar en cada unitat, però es requerirà i incentivarà ja en aquestes sessions teòriques la participació activa dels estudiants pel procediment que cada professor estableixi. Les mateixes podran complementar-se amb l'exposició i discussió a l'aula d'alguna altra referència bibliogràfica complementària degudament assenyalada amb anterioritat. Finalitzaran amb el plantejament de possibles preguntes teòriques susceptibles de ser incloses en l'examen final.

Classes pràctiques:

Aquestes pretenen il·lustrar les classes teòriques i, per tant, seguiran l'estructura temàtica que es presenta en aquesta guia docent. Normalment s'estimularà tant el treball individual com en equip i la presentació i debat oral dels resultats assolits perquè el professor pugui, si escau, reorientar l'esforç d'uns o altres en nom a un millor aprofitament del curs. El desenvolupament expositiu de treballs i informes realitzats per part dels membres de cada equip es valorarà individualment amb vista a l'avaluació contínua. Aquesta valoració es fonamentarà en base a l'assimilació i nivell d'aprofitament en relació amb les competències abans esmentades posat de manifest per cadascú a partir dels materials específics que en cada cas es posi a disposició dels alumnes a través de les vies habituals. Aquests consistiran normalment en textos i breus informes sobre actuacions específiques ja realitzades, programes amb propostes de política econòmica, quadres estadístics sobre intervencions o resultats, vídeos sobre processos d'elaboració i negociació de reformes institucionals o altres, retalls de premsa amb assumptes de política econòmica de actualitat per comentar i debatre, material disponible en pàgines web relacionades, etc. També aquí es plantejaran possibles qüestions pràctiques susceptibles de ser incorporades en l'examen final.

El debat a classe de les problemàtiques analitzades a partir dels informes o treballs pràctics en grup elaborats sobre les mateixes constitueix un vehicle fonamental d'aprenentatge i d'avaluació. Tots els alumnes han d'haver preparat, llegit o mirat prèviament a cada classe pràctica els materials que el professor recomani, que habitualment no seran idèntics per a cada grup o subgrup pràctic. L'elaboració d'un informe final també podrà formar part d'aquesta avaluació si el professor així ho requereix l'inici del curs.

AVALUACIÓ

Tal com s'estableix en el pla d'estudis aprovat, en l'avaluació de les assignatures que conformen la matèria de 'polítiques instrumentals i sectorials', del mòdul d'economia aplicada, hauran de tenir en compte, per aquest ordre de rellevància, els següents aspectes:

1. Examen/s escrit/s que avaluin el nivell d'assoliment dels resultats de l'aprenentatge i especialment els centrats en les competències específiques de l'assignatura respecte a continguts i aplicació.
2. Avaluació contínua de l'estudiant, basada en la seva participació i implicació en el procés

d'ensenyament-aprenentatge. L'avaluació contínua es realitzarà a través dels informes individuals i treballs presentats de forma escrita i oral. Ha de mesurar l'abast de tots els resultats de l'aprenentatge.

Sota aquestes directrius, l'avaluació d'aquesta assignatura contempla el doble caràcter teòric i pràctic de les classes programades. Aquesta avaluació consistirà en una prova escrita final més una puntuació obtinguda, en el cas d'assistència suficient, pel mètode d'avaluació contínua.

L'examen teòric final de l'assignatura, o la suma dels diversos exercicis puntuables si n'hi ha, aportarà el 60% de la nota (de 0 a 6 punts sobre 10). Aquest examen podrà estar format, si el professor ho considera oportú, per un o més exercicis tipus test, entre d'altres, i haurà de superar amb una puntuació igual o superior a 3 punts (dels 6 punts màxim de la part de teoria) perquè els resultats de les activitats pràctiques d'avaluació contínua puguin ser tinguts en compte. De no superar la part de teoria, en l'acta es consignarà la nota que s'hagi obtingut en aquesta part de teoria. En tots els exàmens i/o exercicis tipus test, tant si són parcials com finals, les respostes incorrectes restaran 0,33 punts.

L'avaluació de la part pràctica es realitzarà pel mètode d'avaluació contínua i es fonamentarà en el grau d'assimilació i nivell d'aprofitament en relació amb les competències abans assenyalades que els alumnes demostrin haver adquirit, segons el criteri del professor, mitjançant els treballs pràctics, informes, exercicis i presentacions i debats realitzats en les classes pràctiques i / o, si escau, els controls o exàmens pràctics d'aprofitament realitzats al llarg del curs. Els textos, àudios, vídeos o altres materials de pràctiques facilitats pel professor per les vies habituals hauran de treballar-per cada grup amb anterioritat a l'inici de cada classe pràctica a fi de permetre el suficient debat durant les sessions. La nota de la part pràctica consistirà en una puntuació afegida a la nota de teoria i podrà arribar, per als que demostrin un elevat aprofitament, fins a 4 punts (de 0 a 4 punts sobre 10). La distribució d'aquests 4 punts entre activitats i / o controls la realitzarà cada professor en funció de la seva pròpia organització d'activitats, indicant-ho a l'inici del curs.

L'assistència a classe, tant a les teòriques com a les pràctiques, és un requisit de l'actual pla d'estudis. Per això, una assistència inferior al 70 per cent de les sessions teòriques o al 70 per cent de les pràctiques fa impossible l'aplicar l'opció de l'avaluació contínua de les pràctiques, de manera que la qualificació dependrà estrictament de l'examen final de teoria. Les activitats d'avaluació contínua no són recuperables excepte indicació en contra del professor a l'inici del curs o en la informació complementària aportada als alumnes a la seva aula virtual o web. Només els qui hagin faltat en excés per causa reconeguda i acreditable podran optar a un examen final de pràctiques, no perden així el seu dret a optar als 4 punts de la part pràctica i obtenir la màxima qualificació de 10. En funció de la seva pròpia organització d'activitats i controls, el professor podrà considerar també la possibilitat que aquells que no superin la part pràctica per avaluació contínua obtenint 2 o més punts (dels 4 punts màxims de la part de pràctica), o els qui vulguen millorar la puntuació obtinguda en pràctiques mitjançant els exercicis o activitats d'avaluació continuada, puguin renunciar als punts obtinguts i fer, si escau, l'examen final de pràctiques o un altra activitat exigida.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Entre los diversos manuales que cabe utilizar como textos básicos globales para apoyar las explicaciones y debates que se realizarán en el aula cabe destacar los que se indican a continuación. El profesor detallará en clase qué capítulos son los más adecuados como bibliografía básica para cada tema concreto, pues en dichos libros se abordan también asuntos que no están incluidos en la presente guía. Es recomendable consultar la última edición disponible.

- EN CASTELLANO CABE MENCIONAR AQUI:

Sánchez, A. , Introducción a la Política Económica. Concepto, estructura y formación. Tirant lo Blanch, Valencia.

Antuñano, I. y Sanchez, A. , Política Económica. Elaboración y políticas coyunturales. Tirant Lo Blanch, Valencia.

Toboso, F. y Caballero, G., Democracia y políticas económicas: elaboración, negociación y opciones. Ed. Síntesis, Madrid.

Cuadrado Roura, J.R., Política Económica: elaboración, objetivos e instrumentos. Civitas, Madrid.

Fernández Abastos, J., Democracia, Instituciones y Política Económica. Civitas, Madrid.

Ayala, J., Mercado, Instituciones y elecciones públicas. UNAM, Mexico.

Tomás, J.A. y Sánchez, A., Conflictos de mercado y de estado en la política económica. Tirant lo Blanch, Valencia.

- EN LENGUA INGLESA CABE DESTACAR AQUÍ:

Scartascini, C., Stein, E. y Tommasi, M., How democracy works : political institutions, actors, and arenas in Latin America policy-making. Interamerican Bank.

Rausser, G.C., Swinnen, J., Zusman, P., Political power and economic policy. Theory, analysis and empirical applications, Cambridge University Press, Cambridge.

Acocella, N., Non-market failures: elements of a positive theory of economic policy, In: The foundations of economic policy. Values and techniques, Cambridge University Press, Cambridge.

Complementàries

- Para la preparación de la asignatura también podrán ser recomendados otros materiales complementarios útiles como apoyo de lo tratado en cada tema, de más reciente publicación, conteniendo análisis diferenciados, etc. Algunos de ellos podrán ser considerados también de lectura obligatoria, indicándose en ese caso al inicio del tema correspondiente. Por otra parte, para las sesiones de prácticas se requerirá consultar otros textos y materiales específicos, breves informes sobre políticas económicas, cuadros estadísticos y gráficos, videos, etc que en cada caso se podrán a disposición de los alumnos por las vías habituales. Además de artículos de revistas de investigación con un nivel de dificultad adecuado para la asignatura, cabe citar como ejemplos los que a continuación se indican.

- EN CASTELLANO CABE MENCIONAR AQUI:

Aguilar Villanueva, L.F., Gobernanza y gestión pública. FCE, Mexico.
Antuñano, I., Jordán, J.M. y Tomás, J.A., Crisis y transformación. Ensayos de política económica en homenaje al prof. Emerit Bono. PUV, Valencia.
Stiglitz, J., Caída libre. Taurus, Madrid.
Sachs, J., El precio de la civilización. Galaxia Gutenberg, Barcelona.
Bernanke, B., Mis años en la Reserva Federal. Deusto, Pamplona.
Boix, C., Partidos políticos, crecimiento e igualdad, Alianza Editorial, Madrid.
Toboso, F. y Arias, X.C., Organización de gobiernos y mercados. PUV y U. Vigo, Valencia.

-
Esteban, M. y Serrano, F., La política económica en tiempos de incertidumbre. Netbiblo, La Coruña.
García Pérez, J.I., Metodología y diseño de estudios para la evaluación de políticas públicas. Antoni Bosch Editor, S.A., Barcelona.
Held, D., Modelos de democracia. Alianza, Madrid.
Rose-Ackerman, S., La corrupción y los gobiernos. Siglo XXI, Madrid.
Arbós, X., La cooperación intergubernamental en estados compuestos. IEA, Barcelona.
Fernández, A., Parejo, J.A. y Rodríguez, L., Política Económica. McGraw-Hill, Madrid.
Vallés, Josep M., Ciencia Política. Una introducción. Ariel, Barcelona.
Frey, B., Para una política económica democrática. Alianza, Madrid.
Sebastian, M., La falsa bonanza. Ed. Península, Barcelona.
Sebastian, C., España estancada. Galaxia Gutenberg, Madrid.

-
EN LENGUA INGLESA CABE MENCIONAR AQUI:

Persson, T. and Tabellini, T., Political economics. Explaining economic policy, MIT Press.
Drazen, A., Political economy in macroeconomics, Princeton University Press.
Caporaso, J. and Levine, D., Theories of political economy, Cambridge University Press.